

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusikaosakond

Pärimusmuusika õppekava

Hans Mihkel Vares

ERILISED ESIMESED

Loov-praktilise lõputöö kirjalik osa

Juhendaja: Villu Talsi, MA, lektor

Kaitsmisele lubatud.....

Viljandi 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1 ÕPIKOGEMUSTE KIRJELDUS JA ANALÜÜS	4
2 KONTSERDIKAVA KONTSEPTSIOON JA REPERTUAAR.....	10
2.1 Masurka + Polkamasurka.....	10
2.2 <i>Springar etter Ivar Fuglestad + Un-named Shetland Reel</i>	11
2.3 Hara valts	12
2.4 Provintsi polka	13
2.5 <i>Søvngjengere + Scandinavian mood</i>	14
2.6 <i>Gymnastikken</i>	14
2.7 Minoorne labajalg + Karula mehe mesileib.....	15
2.8 <i>Scottish Urbaine</i>	16
3 ETTEVALMISTUSPROTSESS	18
3.1 Diplomikontserdi proovid.....	18
3.2 Plakat	18
KOKKUVÕTE	19
KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS.....	20
LISAD.....	21
Lisa 1. Diplomikontserdi kava.....	21
Lisa 2. Plakat.....	22
Lisa 3. Lavaplaanid.....	23
Lisa 4. Lugude noodistused.	24
SUMMARY	30
Lihthitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks	31

SISSEJUHATUS

Loov-praktilise lõputöö kirjalikus osas annan ülevaate enda muusikalisest taustast ja õpinguaastatest Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias (edaspidi TÜ VKA), diplomikontserdi kontseptsioonist ning mängitavatest lugudest.

Diplomikontserdi kavasse olen valinud lood, mis minu arvates iseloomustavad hästi minu mängustiili ja muusikalisi eelistusi. Repertuaar koosneb eesti, norra, shetlandi ja prantsuse pärimusmuusikast ning omaloomingulistest lugudest. Seaded olen loonud ise, mõne pala puhul on arranžeringud koosseisu ühise töö tulemus. Minu erialainstrument on mandoliin.

Töö esimeses osas kirjeldan ja analüüsin enda õpikogemusi TÜ VKA-s ning sellele eelnevat tausta. Teises osas annan ülevaate kontserdi üldisest kontseptsioonist ja repertuaarist. Kolmandas osas kirjeldan kontserdi ettevalmistusprotsessi. Töö juurde kuuluvad lisad, milles on kava ettekantavatest paladest, plakat, lavaplaanid ning lugude noodistused.

Kontsert toimub 23. mail 2017 kell 17.00 Viljandi Pärimusmuusika Aida väikses saalis. Minuga koos musitseerivad Imar Koutchoukali (mandoliin), Kristjan Kuusmik (oktavmandoliin), Tanel Sakrits (mandoliin) ja Christoph Witte (kitarr).

Tänan oma loov-praktilise lõputöö juhendajat ning erialaõppejõudu Villu Talsit, samuti tänan kaasmuusikuid, plakati autorit Johanna Mäginist ning Eesti Pärimusmuusika Keskust ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiat.

1 ÕPIKOGEMUSTE KIRJELDUS JA ANALÜÜS

Minu muusikaline tee sai alguse üsna varases lapsepõlves, kui vanemad viisid mind Tallinnas Musamari Koorikooli koolieelikute rühma. Sellest perioodist mäletan esimest kokkupuudet relatiivse noodisüsteemiga ning astmete käemärkide tundma õppimist. Tutvustati ka rütme, mäletan, et ti-ri-ti-ri rütm oli mulle juba enne üldhariduskooli minekut tuttav. Musamaris käimine lõppes ära kuidagi järsult, sest, ehkki mulle laulda meeldis, kartsin laval esinemist. Sellest hoolimata osalesin vabatahtlikult Loo Keskkoolis mitu aastat poistekooris ning esinemishirmu tundsin seal vähem, sest suure grupiga laval olemine mõjus turvaliselt. Muusikakoolis ei ole ma käinud, põhjusi võib seal olla mitmeid: Lool puudus muusikakool ning ausalt öeldes ei osanud ma sellist asja üldse tahta; vanemad on mulle tagant järgi rääkinud, et mind kuhugi sunniga viia oleks olnud täiesti mõttetu, kuna olin ülimalt umbusklik igasuguste uute asjade suhtes; ning ma olevat ise arvanud, et „tore oleks õppida, kui ei peaks esinema“. Seega muusikakool jäi minu elust välja. Muusika tuli minu juurde uuesti aastal 2008, pärast põhikooli lõppu suvel ühes spordilaagris, kui trennikaaslane oli laagrisse kaasa võtnud kitarr ning seda seal proovida sain. Olles vaimustunud, oli tagasi koju minnes minu ainuke soov teha kodus olev kitarr mängitavaks ning hakata sellel mängima. Esialgu õppisin pilli iseseisvalt Internetist leitavate materjalide kaudu: vaatasin videoid ja lugesin tabulatuure, repertuaari kujundas minu toleaeagne lemmikmuusika, mille hulgast tooksin välja Nirvana ja Foo Fightersi.

Gümnaasiumiaastatel käisin Tallinna Gustav Adolfi Gümnaasiumis, kus oli palju musikaalsem õhkkond kui oli olnud Loo Keskkoolis. Laulsin kooli segakooris ning osalesin lühiajalistes vokaalansamblites. Koolis tehti ka bände ning direktori eestvedamisel suuremaid ettevõtmisi, nagu näiteks tribuutkontsert ansamblile Pink Floyd. Arvan, et näha kaasõpilasi laval pilli mängimas mõjutas mind palju, sest mul ei olnud eriti kontserdikogemusi kuulajana ning elava muusika tegemine tundus lahe olevat. Lisaksin faktori, et kaasõpilased ei mõjunud laval professionaalsete muusikutena, kelle tase tundunuks kättesaamatu. Sel ajal võtsin vastu otsuse, et tahaksin ka muusikat õppida, aga algne mõte oli, et veidi lihtsamalt õpetaja juhendamisel, kõrgkooli pürgimine ei olnud kohe eesmärgiks. Arvan, et väikseks eeskujuks minu huvi tekkimisel olid minu onupojad Marko

ja Ott Kask, kes mõlemad tegelesid muusikaga, samuti mõjutas mind kindlasti aastatepikkune Viljandi Pärimusmuusika Festivali külastamine. Esimene kitarriõpetaja oli Eero Siivo Tallinna Vanalinna Hariduskolleegeiumist. Tema juhendamisel mängisin sõrmitsemistehnikas klassikalisi etüüde ning kitarrile seatud tuntumaid palu. Õppisin lugusid noodist.

Aastal 2009 kuulasin palju erinevate pärimusmuusika vallas tegutsevate ansamblite (eriti Zetod ja Paabel) loomingut ning olin neist inspireeritud, sealt algas minu huvi pärimusmuusika vastu. Sama aasta sügisel, olles 11. klassis, käisin Viljandis Noore Muusiku Koolis, et teada saada, kas mul oleks lootust TÜ VKA pärimusmuusika õppekavale paar aastat hiljem sisse astuda. Saanud sealt palju positiivseid muljeid, muutus eesmärk selgemaks ja hakkasin eraõpetaja juhendamisel solfedžot õppima, et end võimalikuks kõrgkooli astumiseks ette valmistada. Noore Muusiku Koolis sain esimese kogemuse teiselt inimeselt kuulmise järgi loo õppimises ning see ei tundunud mulle raske, pigem sobis esimesest hetkest alates.

2010. aasta suvel osalesin esimest korda pärimusmuusikalaagris Eesti Etno ning selle laagri mõju on mulle olnud tohutu. Kui varem olin ma muusika õppimisega paljuski omaette tegutsenud, siis nüüd kohtasin ma umbes 100 inimest, kes kõik pärimusmuusikat nautisid ja sellest rõõmu tundsid. Lugude õppimise kaudu sain parema ettekujutuse pärimusmuusikast: milline on algne lugu ning kuidas seatakse. See andis suure motivatsioonilaengu tegeleda muusikaga edasi ning uued sõprussidemed olid igati soosivad, sest laagris osalejatega hiljem kokku saades oli tekkinud ühine repertuaar, mida mängida sai. Mäletan, et vähese rütmikitarr mänguga kokkupuutumise tõttu oli laagri tase minule natuke raske, aga see innustas mind pärast laagrit väga palju harjutama. Umbes sel ajal tuli mulle ka tõsine huvi hakata mandoliini mängima, sest õppisin iseseisvalt üsna palju lugusid ansambel Gjangsta „Sipelga polka“ plaadiga kodus kaasa mängides ning tundus, et meloodiamänguks sobiks mandoliin paremini kui kitarr, sest mandoliin on valjem, sellel on meloodia mängimine käepärasem kvinthäälestuse ja lühema kaela tõttu. Mandoliini mängimist alustasin 2010. aasta jõuludel, kui sain endale pilli ning õppimist alustasin omal käel.

Pärast 2010. aastal Eesti Etnos osalemisele olen osalenud samas laagris ka 2011, 2012 ja 2016, lisaks Flandria Etno 2012 ja Rootsi Etno 2013. Nendes laagrites olen saanud palju kogemusi: esinemine suurtel lavadel; tutvumine nii lähemate kui ka eksootiliste maade

muusikaga; seadete loomine; milliseid funktsioone eri pillid kannavad ja kuidas neid muusikas kasutatakse. Lisaks on tekkinud väga palju kontakte erinevates riikides, tekitades omamoodi võrgustiku. Üleüldiselt on etnolaagrid tekitanud esimesed emotsioonid muusika tegemisel, tekitanud tunde, et Etno on parim ettevõtmine, mis eales loodud.

2010. aasta septembris sattusin Eesti Etno-st saadud uute tutvuste kaudu ka Tallinna tantsuklubisse, mida pean tähtsaks mainida, sest seal puutusin esimest korda kokku pärimustantsuga ning tutvusin repertuaariga, mida tantsuklubides mängitakse. Tantsude tundmisest ja tantsimisest olen saanud palju abi ka musitseerimisel, see paneb paika tempo, tunnetuse ja ka maitsekuse. Viimast mõistet seletaksin selliselt, et on oluline teada, millised löögid on tantsus olulised ning milline on tantsu üldine iseloom, see ei väljendu alati musikaalselt. Tooksin siinkohal näite, et mulle on tantsuklubis öeldud kaasmuusiku poolt, kui ma veel ei tantsinud, järgnevalt: „Mul on sulle üks soovitus – tantsi. Siis saad teada, milliseid lööke rõhutada ja kuidas tantsuks mängida.“

Kõik need sündmused viisid otsuseni asuda 2011. aastal õppima pärimusmuusikat TÜ VKA-s, põhipill kitarr. Kitarr seetõttu, et õpetaja oli olemas (Robert Jürjendal) ning mandoliiniga ei tundnud ma end veel kindlalt, kahtlesin ka õpetaja olemasolus.

Esimesel aastal tegelesin Robert Jürjendaliga üsna palju tehnikaga. Õppisin lugusid nii kuulmise teel kui ka noodist. Üks õpetajalt saadud mõte, mida pean siiani oluliseks, on, et tuleb leida endale vähemalt üks mängukaaslane, kellega koos mängida ja seadeid luua. Olen nüüdseks jõudnud arusaamiseni, et selline protsess arendab muusikaliselt väga palju. Varasemast erines see seetõttu, et pigem olin harjunud õpetajate nõudlikkusega, et tuleks järgnevals tunniks midagi õpetaja antut ette valmistada ja ette mängida, kuid Robertilt tuli ise osata nõu küsida. Samal õppeaastal käis ka Villu Talsi vanema kursuse üliõpilastele sugulaspilli tunde andmas ning pakkus ka minule võimalust, et kui ta juba kohale on tulnud, siis võib minulegi tunde teha. Seal tekkis võimalus õppejõude võrrelda, sest nende tunnid olid väga erineva sisuga. Sel hetkel hakkasin kahtlema, kas Robert on mulle sobiv õppejõud, sest tundus, et ta eeldab üliõpilaselt initsiatiivi, aga mina üsna väheste taustaga üliõpilasena ootas seda pigem õppejõult. Esimesel aastal jäin enda ettemängudega rahule, kuigi õppejõudude tagasiside põhjal oli selgelt äratuntav vähene esinemiskogemus. Pärast esimest õppeaastat tekkis mul tunne, et tahaksin erialapilli mandoliini vastu vahetada, kuid erinevatel põhjustel jäi see tookord läbi viimata.

Teisel aastal oli ülesanne jälgendada mõnda rahvapärast pillimängijat salvestiste põhjal ning sellega seoses kerkis hulk probleeme. Kitarr ei ole olnud traditsiooniline eesti pärimusmuusika soolopill ning tuli jälgendada mõnda teist instrumenti. Otsustasin valida kandle jälgendamise varasemate kitarriliõpilaste eeskujul ning tuginesin ka teadmisele, et Robert valdas lahtiste keelte tehnikat kitarril (nn kandletehnika). Paraku ei hakanud koostöö toimima, sest mina ei saanud täpselt aru, mida minult nõutakse (mida jälgendamine endast kujutab) ning õpetaja ei teadnud ka nendele küsimustele vastuseid. Tundus imelik mängida kitarril mingi teise instrumendi moodi lihtsalt seetõttu, et viimastest oli tehtud arhiivisalvestisi. Noodistamisega, mis minu arvates on mänguvõtete jälgendamiseks väga oluline, ei olnud ma kokku puutunud, sest erinevatel põhjustel polnud minu kursus sel hetkel veel noodistamise ainet saanud. Tundsin, et olen oma probleemiga üksi ega osanud kelleltki abi küsida. Samaaegselt õppisin mandoliini sugulaspillina, seal tegelesime hoopis tehnika arendamisega ja viiulilugude õppimisega ning töö sujus hästi. See kõik kokku viis minu motivatsiooni langemiseni kitarril õppimise osas ning talvine ettemäng läks mul nii enda arvates kui ka õppejõudude tagasiside põhjal halvasti, mis viis selleni, et kevadsemestril ei registreerunud ma enam põhipilli ainele ning lükkasin teise kursuse eksami edasi. Seevastu mandoliini ettemäng samal kevadel läks väga positiivselt ning mõistsin, et erialapilli vahetamine tuleb uuesti päevakorda võtta.

Kolmandal aastal jätkasin juba mandoliini erialal ning koostöö Villu Talsiga sujus väga hästi. Tegelesime paralleelselt iiri ja anglo-ameerika rahvamuusika õppimisega ning eesti pärimusmuusikaga. Otsustasin jälgendamiseks võtta Eduard Aamani, sest tema repertuaar on mitmekesine (palju polkasid, ka labajalavalsid, reinlender ja polkamasurka on esindatud) ning tundsin tema vastu huvi ka tema päritolu tõttu, sest olen ka ise Põhja-Eestist. Sel ajal oli mul palju materjali, millega tegeleda, kuna jälgendamine nõudis oma aja, *jig*'id, *reel*'id ja *hornpipe*'d nõudsid oma ning tehnilise arengu jaoks tegelesin ka Bach'i Goldbergeri variatsioonide esimese osaga. Talvisel ettemängul esitasin välismaist muusikat ning Bachi lugu, see on seinini kõige paremini läinud ettemäng, mis mul on olnud. Samuti sooritasin edukalt eesti pärimusmuusika eksami. Ehkki repertuaar oli mitmekesine, ei tekkinud palade omandamisel raskusi. Väljakutseks osutus hoopis eesti lugude detailne jälgendamine. Kõige selle kõrvalt õppisin ka viiulit lisapillina, mis on kindlasti mandoliinimängule palju kaasa aidanud.

Pärast kolmandat aastat olin aastaks ajaks õppimisest eemal, täites asendusteenistuja

kohuseid. Sel ajal olin esimest korda olukorras, kus tuli end ise motiveerida, mis osutus üsna raskeks. Üks põhjus oli kokkupuute vähenemine kaasüliõpilastega ja viibimine võõras keskkonnas. Teiseks olin olnud harjunud regulaarsete õpetajaga kohtumistega, kes suunab õpilast, aga seda enam ei toimunud. Kolmandaks mõjusid 8 kuni 11-tunnised teenistuspäevad väga kurnavalt ning õhtuti polnud tavaliselt enam pillimänguks energiat. Seda aega peaksin musikaalselt pigem negatiivseks, kuigi ma ei tunne, et pillimängu tase oleks märgatavalt langenud, aga kaastudengitega sideme nõrgenemise tõttu vähenes minu kaasatus erinevatesse projektidesse. Aeg-ajalt mõtisklesin üleüldiselt, kas muusika on õige valdkond, millega tegeleda ning kas see ikka tasub ära. Selliseid mõtisklusi soodustas mingil määral teenistuskoha personali arvamus muusikutest, et see pole päris töö. Nüüd olen kindel, et tahan tegeleda muusikaga edasi.

Pärast asendusteenistust olin aasta aega vahetusüliõpilasena Norras *Telemark University College*'is (tnp *University College of South-East Norway*), Raulandi campuses. Seal olin ma rabatud asjaolust, et hoolimata koha väiksusest olid seal pärimusmuusika üliõpilased väga aktiivsed ja entusiastlikud. Jämme toimus palju, tantsida sai iga nädal, paari nädala tagant toimusid pärimusmuusika kontserdid. Lisaks olid koolis hubased harjutamisruumid. Erialapillina õppisin mandoliini, õpetajaks Ånon Egeland, lisapillina õppisin viiulit ja hardangerviiulit, õpetajaks Ragnhild Knudsen, ning Frode Nyvoldilt sain laulutunde. Tutvusin nii norra, rootsi, taani kui ka iiri, šoti ja shetlandi muusikaga, sekka ka franko-kanada, ameerika old-time, cajun, venezuela ja ka isegi jazz-muusikat, mis avardasid mu muusikalist silmaringi, tutvustasid erinevaid laade, arendasid harmooniatunnetust ning pakkusid mängutehniliselt väljakutseid. Õppejõud Ragnhild Knudsen andis oma tundides üliõpilastele ülesandeks jälgida tema poognakätt ja plaksutada, kui poogen muudab suunda. See oli tegelikult esimene kord, kui ma sain aru, et loos on võimalik tajuda polürütmikat: esiteks loo pulss, teiseks meloodia rütm ning kolmandaks poogna rütm. Kaunistustele hakkasin ka varasemast rohkem tähelepanu pöörama, selles osas inspireeris mind üks Rootsist pärit viiulitudeng, kes kasutas minule tuttavaid polskasid mängides trillereid, mordente ja kiireid eelläoike. Samuti mõjutas minu mängutehnikat sealne viiulimängu võte, milles mängiti neljanda sõrmega järgneva lahtise keelega sama nooti ning lahtist keelt üheaegselt, tekitades puhta priimi, sest see kõlas võimsamalt kui ühel keelel mängituna.

Üheks huvitavamaks ülesandeks sel ajal oli korraldada kursusega tuur: kõik esinemispaigad, repertuaar, logistika, reklaam tuli ise organiseerida, kool kattis tekkivad kulud eelarve alusel.

See andis mitut moodi kogemuse: kuidas säilitada energiat igaks järgnevaks kontserdiks, kuidas esineda, kui kuulab ainult 5 inimest ning tõdemus, et inimeste kontserdile meelitamiseks on tegelikult vaja teha väga palju reklaami, kui olla võõras linnas.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et oli väga musikaalne aasta, sest lisaks koolitööle osalesin ka erinevates ettevõtmistes: rahvamuusikakollektiiviga Myllargutens Gammaldansorkester plaadi salvestamine ja tuur, paljudele erinevatele kooli poolt pakutud esinemistele kaasamine, üliõpilaskooris laulmine ning regulaarsed jämmid võimaldasid palju katsetada erinevate võtetega.

Pärast Norras oldud aastat tulin tagasi TÜ VKA-sse ning neljandal aastal mul erialatunde enam polnud. Areng jätkus siiski, kuna oma seminaritöö tegin viiulimuusika jäljendamisest mandoliinil Gustav Lindströmi näitel. Kogegin, et kui läbi töötada ühe pillimehe repertuaar, võib sealt tundma õppida tema artikuleerimist, kaunistuste kasutamist ja tonaalsust ning läbi selle kanda midagi ka oma enda mängustiili. Isiklikult olen väga palju kasutama hakanud kaunistust, mis koosneb kahest kolmekümnekahendiknoodist ja ühest kuueteistkümnendiknoodist (Talsi, 2013), samuti tagalöögi mängimist. Mikrotoonide mängimist (või imiteerimist) hetkel eraldi vaatluse ette võtnud ei ole, aga ei välista nendega tegelemist tulevikus.

2 KONTSERDIKAVA KONTSEPTSIOON JA REPERTUAAR

Kontsert kestab umbes 30 minutit ning kontserdi üldine eesmärk on teha kokkuvõte minu õpingutest TÜ VKA-s. Neljandal õppeaastal olin vahetusüliõpilasena Norras Telemarki Ülikoolis Raulandi külas ning esitusele tuleb lugusid ka sellest perioodist. Mõlemas koolis on minu mõjutajateks olnud nii õpetajad kui ka kaastudengid, kelle kaudu olen sattunud erineva repertuaari ning erinevate mängustiilide juurde. Samuti on mind mõjutanud mõned Etno laagrites osalejad. Mandoliinil pärimusmuusika interpreteerimine on minu jaoks sisaldanud teataval määral vabadusi, sest nii Eestis kui ka Norras puudub tugev pärimusliku mandoliinimängu traditsioon ning oma mängustiili tekkimine on olnud suuresti mõjutatud eesti ja skandinaavia pärimusliku viiulimängu maneeridest.

Kontserdikava pealkiri „Erilised esimesed“ tähendab, et kõik palad kontserdikavas on mingis mõttes minu jaoks esimesed ning erilised. Eriliseks teeb need lood minu jaoks asjaolu, et sageli just need lood, mis on esimesed, eristuvad kuidagi teistest ning jäävad meelde. Kuidas iga pala on eriline, saab lugeda lugusid tutvustavatest alapeatükkidest.

Kontserdikava ülesehituses juhindusin koosseisude suurenemisele kontserdi kulgedes: esimesed viis pala mängin üksi, kuuenda loo Imar Koutchoukaliga (mandoliin), seitsmenda loo Kristjan Kuusmiku (oktavmandoliin) ja Tanel Sakritsaga (mandoliin) ning kaheksanda loo mängin Imar Koutchoukali ja Christoph Wittega (kitarr).

2.1 Masurka + Polkamasurka

Kontserti alustan kahe omavahel kokku põimitud polkamasurkaga. Esimene neist pärineb Kristjan Joakitilt, kes oli pärit Urvaste kihelkonnast ja teine pärineb Eduard Aamanilt, kes oli pärit Kuusalu kihelkonnast.

Aamanilt pärineva polkamasurka, kogutud ka nime all „Vanatüdruku valu“ (Kont-Rahtola 2011), õppisin 2013. aasta Kaikamäe laagris Merike Paberitsilt, kes oli omakorda õppinud selle loo arhiivisalvestise järgi. Toona õpetas ta seda lugu A-duuris ning see oli esimene eesti

päritolu polkamasurka, mida teadma sain. 2013. aasta teisel poolel, kui ma erialaõppejõu Villu Talsi juhendamisel õppisin arhiivisalvestiste järgi Eduard Aamani lugusid, tutvusin ka selle konkreetse loo arhiivisalvestisega ning ühtäkki tundus loogilisem seda lugu esitada D-duuris, et saaks rohkem lahtisi naaberkeeli kaasa mängida.

Joakitilt pärineva masurka õppisin ma esialgu 2016. aasta alguses Villu Talsilt ning hiljem olen põgusalt kuulanud ka arhiivisalvestist. Kuna sel ajal olin ma vahetusüliõpilasena Norras ega polnud eesti pärimusmuusikaga mõnda aega tegelenud, tõi see lugu mind tagasi eesti pärimusmuusika juurde ning see on ka põhjus, miks on lugu minu jaoks eriline.

Idee need kaks lugu omavahel siduda tekkis mul Norras, kui mulle tehti ettepanek esitada üliõpilaste kevadkontserdil eesti pärimusmuusikat, millega ma polnud aasta vältel peaaegu üldse tegelenud. Valisin just need lood, sest nii tundsin kõige tugevamat sidet teistele eesti pärimusmuusika esitlemiseks. Lood panin ka diplomikontserdi kavasse, sest esiteks on minu arvates polkamasurkad üsna vähemärgitud lood eesti pärimusmuusikas ning ma väga naudin polkamasurkade tantsulist iseloomu, mille loovad korraga 3/4 taktimõõt ning punkteeritud rütmid.

2.2 Springar etter Ivar Fuglestad + Un-named Shetland Reel

Springar etter Ivar Fuglestad on õpitud Norras 2015. aasta septembris ning oli kõige esimene seal õpitud pala. Loo tegi minu jaoks huvitavaks selle modaalne meloodia ja 1/1 taktimõõt ning esialgu oli meloodiat õppides sellele üsna raske pihta saada. Loo õpetas mulle Kanadast pärit kaasüliõpilane Robbie Bankes, kellega olime ühiselt 7-liikmelises tudengiansamblis, millega pala ühel esinemisel esitasime. Hiljem kuulsin ansambel Geitungeni versiooni samast loost ning minu üllatuseks oli see nende plaadil esitatud mandoliini soolonumbrina. Ivar Fuglestad, kellelt pala on kogutud, elas Edela-Norras Rogalandi maakonnas. Sealsele piirkonnale on tüüpilised 1/1 taktimõõdus springarid.

Springari mõiste tähendab Norras kolme tüüpi muusikapalasi. Neid nimetatakse mõistetega „sümmeetrilised“, „asümmeetrilised“ ja „võrdsed“. Sümmeetrilist springarit iseloomustab 3/4 taktimõõt ning rõhulised löögid on esimene ja kolmas, mis teeb nad muusikaliselt väga sarnaseks Rootsi polskadega. Norras nimetatakse selliseid palasi piirkonniti ka mõistega

„pols“. Asümmeetrilist springarit iseloomustab 3/4 taktimõõt, kuid löögid nihkuvad variantidena pikk-pikk-lühike või lühike-pikk-pikk. Võrdset springarit iseloomustab iga löögi võrdne tähtsus ning taktimõõt on 1/1. Sümmeetrilised springarid on levinud Ida- ja Põhja-Norras, asümmeetriliste springarite pärusmaad on Telemark ja Valdres, võrdsed springarid on levinud Lääne-Norras (Egeland 2015). Minu arvates on huvitav, et sageli, kui seal pillimees jalga kaasa ei löö, on loo meetrumist keeruline meloodia kuulamise järgi aru saada, sest kuulaja võib pulssi tajuda erinevalt. Võrdsete springaritega sarnast näidet tean ka eesti pärimusmuusikast, kus tundub, et lugu tajutakse 1/1 taktimõõdus (Mihkel Toome ja Mart Männimetsa repertuaarist).

Un-named Shetland Reel on õpitud Norras 2016. aasta mais, kui oli tulemas esinemine sealse kooli iga-aastasel moeshowl, mille teemaks oli valitud „nõiutud“. Õppejõud Ånon Egeland pakkus välja lugusid pärimusmuusika žanrist, mis võiksid olla teemakohased ja kõlada piisavalt „hirmsalt“ ning sellel hetkel õpetas ta mulle *Un-named Shetland Reeli*. Lugu on minu jaoks eriline modaalse meloodia poolest, lugu on dooria laadis, aga kõlab üheaegselt nii duuri kui mollina. Lugu pärineb Shetlandi saartelt ning tegemist on *reeliga*. Pala esindab hästi ka minu õpingute kolmandat aastat, kui tegelesin valdavalt *reelide* ja *jigidega*.

Shetlandi ja Norra vahel on ka ajaloolised seosed, nimelt keskajal kuulus Shetland Norra koosseisu ning seal elasid valdavalt Norrast pärit asunikud. Tänapäevalgi võib Shetlandis leida kohanimesid, millel pole inglise keelega seoseid, aga on seost norra keelega. Võib arvata, et ka muusikaliselt on seal Norra mõjusid (History of Shetland 2017).

2.3 Hara valts

Lugu on pärit Gustav Lindströmi repertuaarist, kes oli pärit Kuusalu kihelkonnast Hara saarelt.

Esimest korda jõudis lugu minuni Maarja Nuudi õpitoast 2010. aasta kevadel, kui osalesin Noore Muusiku Koolis. Toona mängisin pigem kitarr ja keskendusin harmoonia mängimisele, meloodiat pilli peal perfektselt mängima ei õppinud. Hiljem kuulsin sama lugu ka ansambli Knihv esituses, mille koosseisus Maarja Nuut mängis. Mandoliinil õppisin seda lugu mängima tõenäoliselt Knihvi salvestise järgi.

Olles pala kaua aega lihtsalt teadnud ja vahel ka tantsuklubides valsina esitanud, otsustasin loo detailselt arhiivisalvestise järgi ära õppida aastal 2016, kui tegin Gustav Lindströmi teemal seminaritööd.

Valisin loo enda kavasse, sest see on üsna pika ajalooga lugu minu repertuaaris ning see on ka eriline selle poolest, et tegu on väidetavalt ainsa viiulilt salvestatud nn Viini valsi tüüpi meloodiaga (Kont-Rahtola 2011, lk 105). Loo teeb huvitavaks ka 3-osaline vorm, milles keskmine osa läheb esimese ja kolmanda osa suhtes dominantelistikku. Minu enda jaoks on huvitav näha, kuidas antud pala esitus on ajaga muutunud: esialgu mängisin püüdlikult meloodiat, seejärel lisandus lahtiste keelte ja akordide kasutamine ning pärast looga detailsemat tutvumist muutus rütmika selgemaks ning hakkasin ka kaunistusi kasutama.

2.4 Provintsi polka

Omaloominguline lugu on kontserdil kõlavatest lugudest kõige värskem. Pala sündis 2017. aasta aprilli alguses. Tundsin, et kavasse oleks vaja ühte polkat, aga ei suutnud otsustada, millist mängida. Olles 2016. aasta sügisel tegelenud Gustav Lindströmi repertuaari uurimisega, tegi eriala õppejõud Villu Talsi mulle ettepaneku teha ise üks lugu, milles kasutada erinevaid Lindströmi mängustiilile iseloomulikke detaile.

Sobiva variandi sain valmis umbes kuu aega hiljem. Esialgu tuli 12-taktiline A-osa enda vanematekodus Tallinna lähedal Loo alevikus pilli mängides, kus on mul varemgi hea inspiratsioon olnud. Seejärel mängisin Villule pooliku loo ette ning sain head tagasisidet, mis innustas edasi minema, sest omaloomingut ei olnud ma varem eriti kellelegi presenteerinud. Umbes nädal aega hiljem tegin enda Viljandi kodus valmis 5-taktilise B-osa.

Hiljem lisasin loosse ka Lindströmi mängustiilile iseloomulikke detaile: asetades rõhu takti teisele ja neljandale löögile, tekib nähtus, mida nimetatakse ka tagalöögiks (ingl *backbeat*) ning mängisin kaunistusi, mida ka Lindström oma mängus on kasutanud (Vares 2017).

Tulemuseks on üsna tiheda meloodiaga lugu, mis natuke sarnaneb tehnilisuse poolest minu arvates lõõtsalugudele. Pala nimeks sai Provintsi polka, sest olin varemalt mõelnud Viljandis

asuvast Rohelise maja kohvikust inspireerituna ühe loo teha ning see sai nime eelmainitud kohviku ühe saiakese järgi.

2.5 *Søvngjengere* + *Scandinavian mood*

Søvngjengere (norra k Uneskõndijad) lugu sündis 2013. aasta suvel minu vanematekodus Loo alevikus. See oli minu kõige esimene omaloominguline pala. Loo meloodia hakkas järsult minu peas kummitama ning kiiresti salvestasin selle, et see ei ununeks. Seejärel mängisin meloodiat mandoliinil ning tundus, et D-duur oli selle jaoks ainuõige. Tegin loo valmis ning jätsin sellele nime panemata, kuid pala tundus esimesest hetkest üsna skandinaaviapärase olevat, samaaegselt oli ka natuke kandlepärase enda väikse meloodia ulatuse tõttu. Laadiliselt on see miksolüüdias. Jätsin loo sahtlisse õiget aega ootama. Aastate vältel on teos ka natuke muudatusi saanud, praegune ja loodetavasti lõplik variant sai valmis 2016. aasta sügisel. Otsustasin sellise nime panna pärast Norras õppimist, kui olin saanud kinnitust, et lool on sarnasusi hallingu lugudega.

Scandinavian mood (ingl k Skandinaavia meeleolu) sündis 2017. aasta veebruarikuus Viljandi kodus mandoliini mängides. Justkui iseenesest tekkis meloodia, mis seostus mulle skandinaavia muusikaga, olen tähele pannud, et nendes lugudes eksisteerib meloodias sageli kõrvaldominantidesse liikumine, mida soodustab lüüdia laad. Võttes seda aluseks, lõin üsna lihtsa meloodia, ainult selle vahega, et üldiselt on see stiil 3/4 taktimõõdus, aga minu variant on 2/4 taktimõõdus. Mõned päevad hiljem tegin ka B-osa, mis on rootsipärane dooria laadis meloodia. Minu arvates teevad selle rootsipäraseks laskuvas sekventsas ti-tiri rütmid. Lugu sai endale nime tööprotsessi käigus natuke rutakalt, aga tundub, et sobib palale hästi.

Need kaks lugu kokku panna otsustasin seetõttu, et need justkui täiendavad üksteist. Esimene lugu on madalamas registris ja teine kõrgemas, neil on sama helistik ja taktimõõt ning sarnane stilistika.

2.6 *Gymnastikken*

Õppisin loo Norras olles esimeses erialatunnis Ånon Egelandilt 2015. aasta sügisel. Pala oli

oma meloodia poolest imalavõitu ning esimesel hetkel ma sellest eriti vaimustunud ei olnud. Kui aga tunni jätkudes õppejõud sellele loole alternatiivset harmoneeringut tutvustas, polnud kahtlustki, et see lugu minu repertuaaris oma kindla koha leiab. Lihtsam harmoneering kasutas ainult I, IV ja V astme akorde, aga keerukam kasutas jazzharmooniale iseloomulikke septakorde ja kromaatilisi käike. Leidsin Raulandi koolist ka kaaslasi, kellega sellist repertuaari mängida.

Loo esialgne harmoneering 2/4 taktimõõdus nägi välja nii:

A: | G | G | G | D | D | D | D | G D |

B: | C | G | D | G | C | G | D | G |

Loo jazzilikum harmoneering nägi välja nii:

A: | G /F# | /E /F# | G G#° | Am7 D7 | Am7 D7 | Am7 D7 | Am7 D7 | G D7 |

B: | C C#° | G G#° | Am7 D7 | Dm7 G7 | C C#° | G G#° | Am7 D7 | G |

Ånon Egeland oli selle loo õppinud ühelt viiuldajalt, kes oli omakorda selle õppinud ühelt Lõuna-Norras tegutsenud akordionimängijalt, kes olevat olnud nii kehv pillimees, et see lugu oli üks kahest tema repertuaari kuulunud palast. Kuna eelmainitud akordionimängija oli sageli mänginud pilli spordisaalis, oli tema järgi saanud loo nimeks *Gymnastikken*.

Kontserdil esitan pala koos Imar Koutchoukaliga, kes mängib samuti mandoliini. Valisin tema, sest meil on palju ühiseid muusikaeelistusi ja selline stiil sobib talle väga hästi.

2.7 Minoorne labajalg + Karula mehe mesileib

Minoorse labajala õppisin 2010. aasta paiku Kristo Käo koostatud noodikogust „Eesti rahvaviisid kitarrile“ (Käo, 2008). Selle pala juures pakkus mulle huvi „labajalg“ mõiste, sest toona oli pärimusmuusika minu jaoks täiesti uus teema. Loo noodid alla oli kirjutatud, et labajalad on valdavalt mažoorseid ja see on üks minoorne näide labajalgadest. See innustas mind otsima ka teisi labajala lugusid. Nii avastasin pala Karula mehe mesileib, repertuaarikogumiku Eesti viiul kodulehelt (Eesti Viiul 2017).

Minoorne labajalg ning Karula mehe mesileib seostuvad mulle esimeste emotsioonidega

pärimusmuusikas, praeguseks on lood uuesti esile kerkinud ansambel MandoTrio repertuaaris. Ansambel sai alguse 2016. aasta oktoobris, kui olime kutsutud Pärimusmuusika aidas toimuvasse tantsumajja tudengitrioks. 2017. aasta jaanuari lõpus esinesime ka Mooste tantsumajas ning otsustasime asjaga tõsisemalt tegelema hakata: töötada välja oma repertuaar, sättida ühised eesmärgid, teha regulaarselt proove. Esialgselt koosnes bänd kolmest mandoliinist, kuid pärast seda, kui bändi liige Kristjan Kuusmik endale oktavmandoliini soetas, on koosseisu jäänud eelmainitud instrument ja kaks mandoliini.

Otsustasin need lood enda lõpukontserdi kavasse panna, et teha kava mitmekesisemaks üheaegselt mitmel mandoliinil arpedžode mängimisest tekkiva kõlapildiga, mida võiks iseloomustada sõnadega rahulik, meditatiivne, kulgev.

Esitan lugu ansambliga MandoTrio, kuhu kuuluvad lisaks minule ka Tanel Sakrits mandoliinil ja Kristjan Kuusmik oktavmandoliinil.

2.8 *Scottish Urbaine*

Lugu jõudis minuni üsna pika teekonnana. Kuulsin lugu esimest korda 2012. aasta Viljandi Pärimusmuusika Festivalil ühel jämmil. Pärast tolleaastast festivali suundusin kohe Belgiasse Flandria Etno laagrisse, kus olid muusikud natuke vanemad ja kogenumad. Ühel ööl kuulsin sedasama pala jämmil mängituna ning kohale kiirustades sain üsna halva kvaliteediga ühe läbimängu endale diktofoni, mille järgi loo ära õppisin. Millalgi hiljem, täpselt ei mäleta, sain teada loo nime ja fakti, et selle pala on kirjutanud üks prantsuse rataslüüra mängija, nimega Gregory Jolivet.

Lugu püsis mõnda aega aktiivsena, aga mingil hetkel seda enam ei mängitud. Pala uus tulek oli minu jaoks aastal 2015, kui Imar Koutchoukali õpetas seda Eesti Etno laagris. Toona ma ise laagris ei osalenud, aga kuulsin kontserti. Sellest ajast on lugu minu jaoks üsna aktiivne olnud tänase päevani, paljuski sellepärast, et Imar on kolinud Eestisse ning oleme ühiselt palju Tallinnas folgijämmidel musitseerinud.

Otsustasin loo valida oma diplomikontserdi kavasse, et esindada ühte pala mind väga palju mõjutanud Etno laagritest ning leidsin selle olevat kõige parem näide sellest.

Esitan seda pala koos trioga, kuhu kuuluvad lisaks minule Imar Koutchoukali mandoliinil ja Christoph Witte kitarril. Nende mõlemaga olen tutvunud ja varem koos musitseerinud Etno laagrites ning minu õnneks on nad mõlemad Eestisse elama tulnud. Valisin nemad eelkõige nende mängustiili ja muusikalise klapi tõttu, aga ka seetõttu, et kõnealust lugu nad juba teadsid.

3 ETTEVALMISTUSPROTSESS

3.1 Diplomikontserdi proovid

Kontserdikava esimest viit lugu mängin üksinda, neid harjutasin iseseisvalt ning eraldi harjutamisgraafikut ma nende jaoks ei teinud. Paladega tööd tehes salvestasin enda mängu diktofoniga, et lugusid hiljem kuulata ja analüüsida, samuti selleks, et tekitada esinemise tunne. Kontserdi kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda loo jaoks konsulteerisin kaasmuusikutega ning leppisime kokku proovid. Proovid kulgesid plaanipäraselt ja efektiivselt. Kuna koosseis neil lugudel erineb, siis kuuendat ja kaheksandat pala sain harjutada ühes proovis ning seitsmenda loo harjutamiseks oli vaja teha eraldi proovi. Esialgu olid proovid pikemad, et seadeid teha, hiljem lühemad, et lugusid läbi mängida. Kohtumispaik oli TÜ VKA muusikamaja.

3.2 Plakat

Plakati kujundas mulle TÜ VKA teatrikunsti visuaaltehnoloogia õppekava üliõpilane Johanna Mägin. Otsustasin, et plakat võiks kujutada mind mõne hoone taustal oma instrumendiga ning selleks viisime läbi fotosessiooni Viljandi vanalinnas, mis oma mitmekesise arhitektuuri poolest sobis selleks hästi. Pärast sessiooni valisin välja pildi, mis potentsiaalselt sobiks plakatiks ning kujundaja paigutas teksti pildil oleva hoone fassaadi järgi, samuti töötles fotot ja muutis suurust.

KOKKUVÕTE

Loov-praktilise lõputöö kirjaliku osa eesmärk oli anda ülevaade minu õpikogemustest ning diplomikontserdi „Erilised esimesed“ kontseptsioonist ja ülesehitusest.

Kontserdi põhieesmärk on tutvustada minu mängustiili ja muusikalisi suundumusi repertuaarivaliku ja omaloomingu alal. Enim on mind mõjutanud õppejõud ja üliõpilased TÜ VKA-st ja Telemarki Ülikooli Raulandi campusest, samuti Etno laagrites osalejad. Nemad on olnud mulle inspireerivateks eeskujudeks oma mängustiili kujundamisel, juhatades mind erinevate mängutehnikate ja repertuaari juurde.

Kontserdi repertuaar koosneb eesti, norra, shetlandi ja prantsuse pärimusmuusikast ning omaloomingust. Välismaised lood valisin esindamiseks Etno laagreid ning õpinguid Norras. Minu mängitavaks instrumendiks on mandoliin. Ansambli koosseisudesse olen kaasanud mandoliinid, oktavmandoliini ja kitarr.

Lõputöö esimeses osas kirjeldasin ja analüüsisin enda õpikogemusi, teises osas tutvustasin kontserdi kontseptsiooni ja repertuaari ning kolmandas osas andsin ülevaate ettevalmistusprotsessist.

KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS

- **Eesti Viiul. Viiulimuusika repertuaarikogumik.** 2017. http://eestiviiul.rahvamuusika.ee/Karula_mehe_mesileib_146.htm (14.05.2017).
- **Egeland, Å.** 2015. Norwegian Folk Music. [Käsikirjaline loengukonspekt]. Rauland: Telemark University College.
- **Kont-Rahtola, A.** 2011. *Tantsumuusika ja tantsud Kuusalu rannas*. Mäetagused nr 49. Lk 93 – 114. DOI:10.7592/MT2011.49.kont-rahtola.
- **Käo, K.** 2008. *Eesti rahvaviisid kitarrile*. Tallinn: Kitarrikooli kirjastus.
- **Shetland.** 2017. <http://www.shetland.org/about/history> (6.05.2017).
- **Talsi, E.** 2013. *Artikulasioonitüüpidest Eesti rahvapärases viiulimängus 1912. – 1938. aastal helisalvestatud polkade alusel*. [Magistritöö]. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ühisõppekava.
- **Vares, H.M.** 2017. *Eesti rahvapäraste viiulilugude interpreteerimine mandoliinil Gustav Lindströmi helisalvestatud polkade ja labajalgade näitel*. Viljandi: Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. [Seminaritöö].

LISAD

Lisa 1. Diplomikontserdi kava

Jrk. nr.	Pealkiri	Viited	Koosseis
1	Masurka ja Polkamasurka	ERA, Pl 33 A3 < Urvaste khk, Vaabina v, Antsla – H. Tampere, A. Pulst < Kristjan Joakit, 71 a. (1937) ning ERA, Fon 114 d < Kuusalu khk, Kolga v. – A. O. Väisänen < Eduard Aaman, 29 a. (1913).	Mandoliin
2	Springar etter Ivar Fuglestad ja Un-named Shetland Reel	CD Geitungen „Langt Ute“ lugu nr 8 (2010) ning CD The Nordic Fiddlers Bloc „The Nordic Fiddlers Bloc“ lugu nr 2 (2011)	Mandoliin
3	Hara valts	ERA, Pl 65 A1 < Kuusalu khk, Kolga v, Hara saar – H. Tampere, A. Pulst < Gustav Lindström, 78 a. (1937). Noodistanud Hans Mihkel Vares	Mandoliin
4	Provintsi polka	Kirjutanud Hans Mihkel Vares	Mandoliin
5	Søvngjengere ja Scandinavian mood	Mõlemad lood kirjutanud Hans Mihkel Vares	Mandoliin
6	Gymnastikken	Õpitud Ånon Egelandi (s.1954) järgi, kes õppis selle Sigurd Fjeldstadi (1903-1984) järgi, kes õppis selle Torleif Jenseni järgi, kelle päritolu oli Tvedestrand, Aust-Agder, Norra.	2 mandoliini
7	Minoorne labajalg ja Karula mehe mesileib	Noodikogu „Eesti rahvaviisid kitarrile“, Kristo Käo, 2008, lk 26 ja „Eesti rahva mängutükid I. Labajala valsid viiulile.“ Kogunud T. Allikas, Viljandi, 1904.	2 mandoliini, oktavmandoliin
8	Scottish Urbaine	Loo autor Gregory Jolivet, Prantsusmaa	2 mandoliini, kitarr

Lisa 2. Plakat

HANS MIHKEL VARESE
DIPLOMIKONTSERT
„ERILISED ESIMESED”
23.MAIL KELL 17:00
VILJANDI PÄRIMUSMUUSIKA AIT
VÄIKE SAAL
KAASTEGEVAD: KRISTJAN KUUSMIK CHRIS FARNABY
IMAR KOUTCHOUKALI TANEL SAKRITS

 TARTU ÜLIKOO
Viljandi kultuuriakadeemia Eesti
Pärimusmuusika
Keskus

Lisa 3. Lavaplaanid

1.-5. lugu

6. lugu

7. lugu

8. lugu

Lisa 4. Lugude noodistused.

1. Masurka ja Polkamasurka

Handwritten musical notation for two pieces. The first piece, titled "MASURKA", consists of three staves labeled A, B, and C. The second piece, titled "POLKAMASURKA", consists of two staves with first and second endings marked with "1." and "2.".

2. Springar etter Ivar Fuglestad ja Un-named Shetland Reel

Handwritten musical notation for two pieces. The first piece, titled "SPRINGAR ETTER IVAR FUGLESTAD", consists of two staves labeled A and B. The second piece, titled "UN-NAMED SHETLAND REEL", consists of three staves labeled A, B, and C.

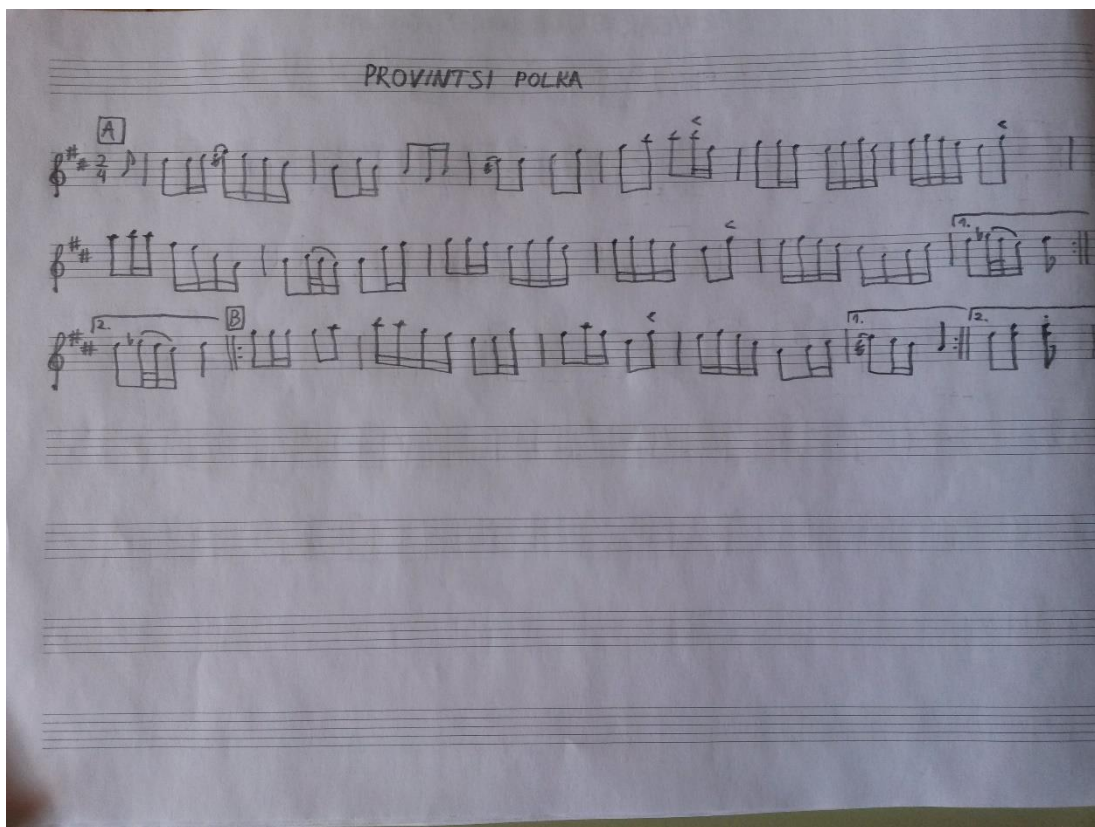
3. Hara valts

HARA VALTS

VORM: A₁B₁C₁A₂B₂C₂

ERA, PR. 65 A1 < Kelga v., Hara s - H. Toompe, A. Puust 1937 < Gustav Lindström, 73a. Nooristatud H.M. Keres

4. Provintsi polka

5. Søvnjengere ja Scandinavian Mood

Handwritten musical score for two pieces: "SØVNGJENGERE" and "SCANDINAVIAN MOOD".

The first piece, "SØVNGJENGERE", is written on two staves. The first staff has a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a melodic line with various note values and rests. The second staff continues the melody. The piece includes first and second endings, marked with "1." and "2." and repeat signs.

The second piece, "SCANDINAVIAN MOOD", is written on two staves. The first staff has a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains a melodic line with various note values and rests. The second staff continues the melody. The piece includes first and second endings, marked with "1." and "2." and repeat signs.

6. Gymnastikken

GYMNASTIKKEN

A G /F# /E /F# G G#° Am7 D7

Am7 D7 Am7 D7 Am7 D7 G D7 Am7 D7 G D7

B C C#° G G#° Am7 D7 Dm7 G7 C C#°

G C G#° Am7 D7 G

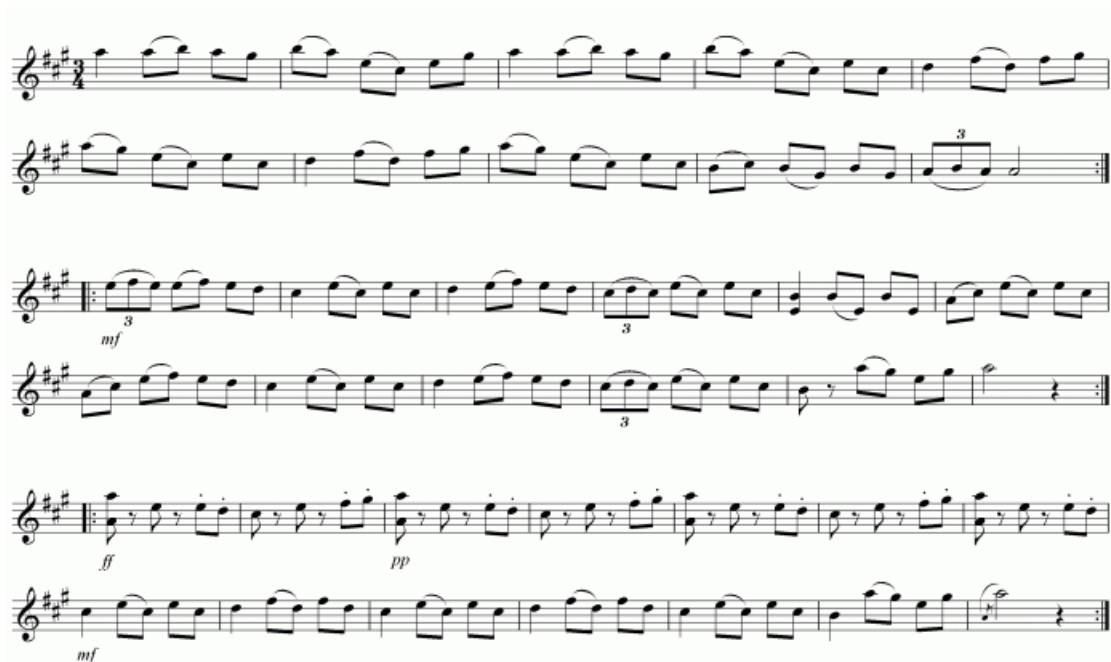
7. Minoorne labajalg ja Karula mehe mesileib

 MINOORNE LABAJALG

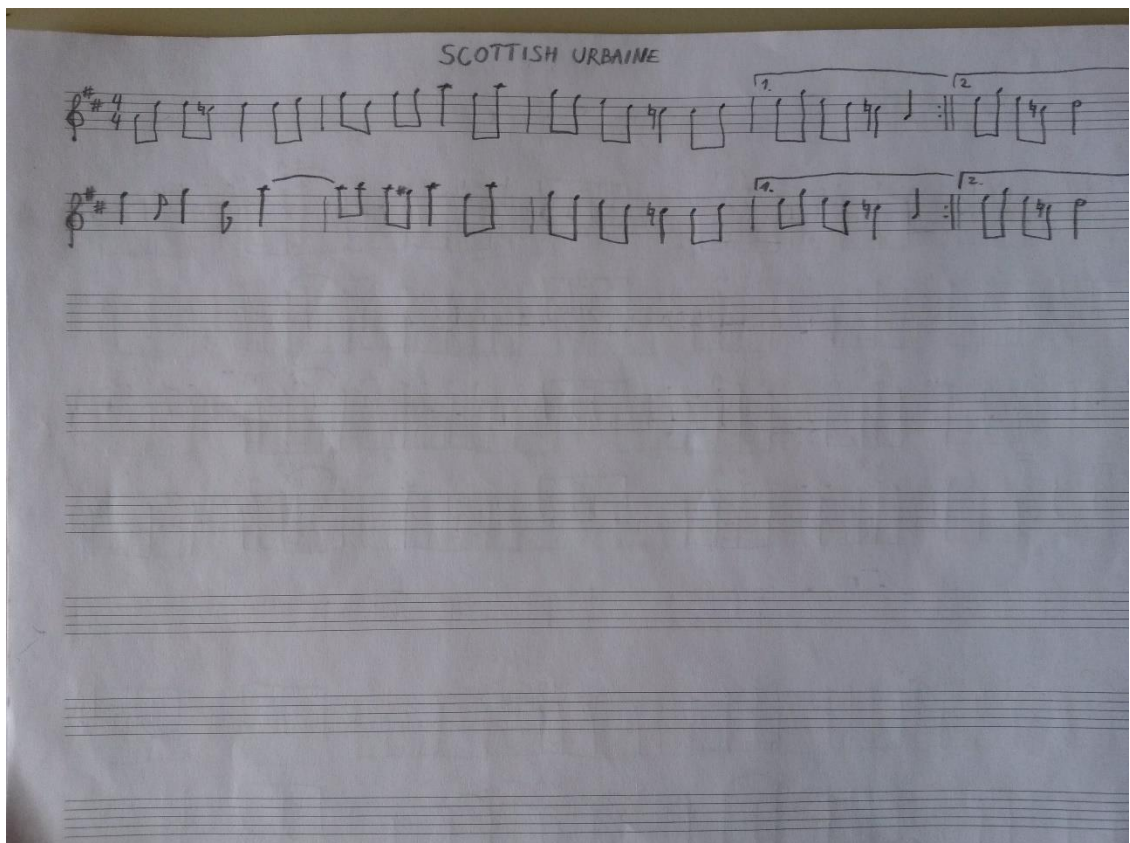

See lugu on vahelduseks kolmeosaline. Seni on kõik viisid ju kaheosalised olnud. Kolmeosalisi rahvaviise leidub meil vähe ja see on üks tõeliselt hea näide. Teadaolevalt on see lugu viinase paarikümne aastaga suuri muutusi läbi teinud. Nii ütlevad need inimesed, kes selle loo kord mingist kogumikust leidsid. Rahvamuusikat õpitakse ju enamasti kuulmise järgi ja nii tekib justkui vana tuntud telefonimängu efekt: inimesed mäletavad erinevalt ja kohandavad lood vastavalt oma oskustele ja eelistustele. Muusika võib niimoodi sootuks teise ilme saada. Siin on kirjas hetkel levinud variant ja harmoonia poolest tasub ära märkimist kolmanda osa mažoorne subdominant (D-duur). Dominandi rolli täidab siin juba varasemastki tuntud madaldatud VII astme kolmkõla.

Karula mehe mesileib

8. Scottish Urbaine

SUMMARY

The aim of the written part of the creative-practical thesis is to provide an overview of the concept and the structure of the diploma concert “*Erilised esimesed*” (“The special first ones”).

The main idea of the concert is to introduce my current playing style and musical preferences in the field of repertoire and my own compositions. The lecturers and students from University of Tartu Viljandi Culture Academy and Telemark University College, also participants from Ethno music camps have influenced me the most. They have been inspiring role models for developing my music style by introducing me to different playing techniques and repertoire.

The repertoire of the concert consists of traditional music from Estonia, Norway, Shetland and France. It also includes my own compositions. My main instrument is the mandolin.

In the first part of the paper I have described and analyzed my studying experiences. The second part introduces the concept of the concert and describes the tunes performed. The third chapter provides an overview of the preparation process.

The concert takes place on the 23rd of May 2017 at 5PM at the small hall of the Estonian Traditional Music Centre in Viljandi. Musicians Imar Koutchoukali (mandolin), Tanel Sakrits (mandolin), Kristjan Kuusmik (octave mandolin) and Christoph Witte (guitar) will join the performance.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Hans Mihkel Vares (sünnikuupäev: 25.05.1992),

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Erilised esimesed“, mille juhendaja on Villu Talsi,

1.1 reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 18. mail 2017.